

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

НАКАЗ

“ 10 ” 04 2024 р.

Київ

№ 370

Про затвердження інструкції
для проведення вступного інструктажу
з питань охорони праці

Відповідно до Закону України «Про охорону праці», «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 30.03.2017 № 526, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом МОН України від 26.12.2017 № 1669, статті 29 Кодексу законів про працю України, з метою дотримання чинного законодавства при прийомі працівників на роботу до НУБіП України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію інструкцію для проведення вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників НУБіП України (далі – Інструкція), додається.

2. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з наукової-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та розвитку.

Ректор



Станіслав НІКОЛАЄНКО

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ІНСТРУКЦІЯ № 57/24

**для проведення вступного інструктажу з питань охорони праці
для працівників НУБіП України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора НУБіП України

№ 370 від «10» 04 2024 р.

ІНСТРУКЦІЯ № 57/24

**для проведення вступного інструктажу з питань охорони праці
для працівників НУБіП України**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція для проведення вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників НУБіП України (далі – Інструкція, Вступний інструктаж), розроблена у відповідності до вимог Закону України «Про охорону праці», КЗпП України, «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р №304 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 р №15; «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669; Статуту, Правил внутрішнього розпорядку та Колективного договору НУБіП України.

1.2. Інструкція поширюється на працівників НУБіП України (далі – Університет) і працівників, які беруть безпосередню участь в освітньому та виробничому процесах або виконують інші роботи для Університету.

1.3. Вступний інструктаж з охорони праці проводиться з працівниками, які:

– приймаються в Університет на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

– прибули до Університету і беруть безпосередню участь в освітньому та виробничому процесах або виконують інші роботи для Університету.

1.4. Вступний інструктаж проводиться у відповідності до даної Інструкції у відділі охорони праці інженером з охорони праці, який в установленому «Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

1.5. Запис про проведення Вступного інструктажу здійснюється в Журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників, який зберігається у відділі охорони праці.

1.6. Тривалість Вступного інструктажу за даною Інструкцією – до однієї години.

2. Загальні відомості про Університет

2.1. НУБіП України є юридичною особою публічного права, проводить освітню діяльність з вищої освіти, методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти з урахуванням їхніх покликань та здібностей. Основний вид діяльності – вища освіта.

2.2. НУБіП України відповідно до статусу вищих навчальних закладів має IV рівень акредитації, є закладом дослідницького типу, який провадить освітню, науково-дослідну, науково-інноваційну, навчально-виробничу та інформаційно-консультаційну діяльність, спрямовану на вивчення сучасних проблем науки про життя і навколишнє природне середовище, використання, відтворення та збалансований розвиток біоресурсів наземних і водних екосистем, запровадження новітніх природоохоронних агро- і біотехнологій, технологій відродження безпечності та родючості ґрунтів, енергозберігаючих агротехнологій, екологічного і правового менеджменту в сільській місцевості, здійснення моніторингу і контролю за дотриманням стандартів, якістю і безпекою сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки та довкілля.

2.3. НУБіП України є одним із провідних закладів освіти, науки і культури в Україні. У 3-х навчально-наукових інститутах та на 13-ти факультетах базового закладу університету (м. Київ) і в 10-ти відокремлених підрозділах НУБіП України (регіональних вищих навчальних закладах I-III рівнів акредитації) навчається понад 26 тис студентів та понад 800 аспірантів, докторантів і пошукувачів.

2.4. Юридична адреса Університету: вулиця Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.

2.5. Місія діяльності – створити, систематизувати, зберігати і поширювати сучасні наукові знання для покращення якості життя людей; здійснювати підготовку фахівців європейського і світового рівня інтелектуального та особистого розвитку.

2.6. До складу Університету входять такі структурні підрозділи:

- навчально-наукові інститути;
- факультети;
- кафедри;
- науково-дослідні інститути;
- навчальні, навчально-наукові, науково-дослідні, проблемні науково-дослідні, проблемні наукові, навчально-науково-виробничі лабораторії;
- заклади вищої освіти I-III рівня акредитації;
- міжкафедральні навчальні лабораторії;
- навчально-дослідні господарства та дослідні станції;
- інші структурні підрозділи.

3. Організація роботи з охорони праці а Університеті

3.1. Відповідно до Закону України «Про охорону праці» в Університеті створено відділ охорони праці. Відділ охорони праці безпосередньо підпорядкований ректору Університету. Для функціонування відділу охорони праці надано приміщення, облаштоване необхідною технікою.

3.2. Відповідальність за виконанням заходів з охорони праці в структурних підрозділах Університету покладено на керівників цих підрозділів.

3.3. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці здійснюється первинною профспівковою організацією викладачів та співробітників Університету.

3.4. У Колективному договорі передбачено забезпечення працівникам соціальних гарантій у галузі охорони праці на рівні, не нижчому за передбачений законодавством, їх обов'язки, а також комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання та аваріям, визначено обсяги та джерела фінансування зазначених заходів.

3.5. З метою запобігання нещасних випадків з працівниками Університету проводяться інструктажі, розроблені інструкції з охорони праці для працівників та виконання певних видів робіт, в посадових інструкціях працівників передбачено розділ з охорони праці.

4. Основні положення нормативно-правових актів про охорону праці

4.1. Конституція України.

4.11. *Стаття 43.* Кожен має право на працю, що визначає можливість заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

4.12. *Стаття 45.* Кожен, хто працює, має право на відпочинок.

Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час.

Максимальна тривалість робочого часу, мінімальна тривалість відпочинку та оплачуваної відпустки, вихідні та святкові дні, а також інші умови здійснення цього права визначається законом.

4.13. *Стаття 46.* Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення, створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

4.2. Закон України «Про охорону праці».

4.2.1. *Стаття 1.* Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

4.2.2. *Стаття 5.* Під час укладання трудового договору роботодавець повинен проінформувати працівника під розписку про умови праці та про наявність на його робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, можливі наслідки їх впливу на здоров'я та про права працівників на пільги і компенсації на роботу в таких умовах відповідно до законодавства і Колективного договору.

4.2.3. *Стаття 5.* Працівник має право відмовитись від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля.

4.2.4. *Стаття 8.* Роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання, комплектування, видачу та утримання засобів індивідуального захисту відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці та Колективного договору.

4.2.5. *Стаття 10.* Охорона праці жінок.

Забороняється застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт або робіт, пов'язаних з санітарним та побутовим обслуговуванням), а також залучення жінок до підіймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми, відповідно до переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, граничних норм підіймання і переміщення важких речей, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Праця вагітних жінок і жінок, які мають неповнолітню дитину, регулюється законодавством.

4.2.6. *Стаття 14.* Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

4.3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

4.3.1. Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

4.3.2. Обов'язковому страхуванню від нещасного випадку підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту).

4.3.3. Застрахованою особою є працівник на користь якого здійснюється страхування. Страхувальником є роботодавець. Страховик – Пенсійний фонд України.

4.3.4. Страховим випадком є нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання, що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму за обставин, з настанням яких виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення та/або соціальних послуг.

4.3.5. Нещасний випадок – це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

4.3.6. Нещасний випадок або професійне захворювання, яке сталося внаслідок порушення нормативних актів про охорону праці застрахованим, також є страховим випадком.

4.3.7. Порушення правил охорони праці застрахованим, яке спричинило нещасний випадок або професійне захворювання, не звільняє страховика від виконання зобов'язань перед потерпілим.

4.3.8. Факт нещасного випадку на виробництві або професійне захворювання розслідується в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, відповідно до закону України Про охорону праці №337 від 17.04.2019 р.

4.3.9. Підставою для оплати потерпілому витрат на медичну допомогу, проведення медичної, професійної та соціальної реабілітації, а також страхових виплат є акт розслідування нещасного випадку або акт розслідування професійного захворювання (отруєння) за встановленими формами.

4.4. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

4.4.1. У відповідності до даного Положення, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 18.04.2006р. №304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 22.11.2017р. №1514) та з метою запобігання виробничого травматизму з усіма працівниками при прийнятті на роботу та в процесі роботи в Університеті проходяться інструктажі з охорони праці:

- 1) Вступний інструктаж з охорони праці проводиться у відповідності до цієї Програми.
- 2) Первинний інструктаж з охорони праці проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівниками, які:
 - прийняті до Університету на постійну або тимчасову роботу;
 - переводяться з одного до іншого структурного підрозділу Університету;

- будуть виконувати нову для них роботу;
- відряджені іншою установою чи закладом освіти для безпосередньої участі в освітньому або виробничому процесі в Університеті.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб.

3) Повторний інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи за обсягом і змістом питань перинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою 1 раз на 3 місяці, для решти робіт – 1 раз на 6 місяців.

4) Позаплановий інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці у разі:

- введення в дію нових або внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів з охорони праці;

- зміни технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

- порушень працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що привели до травм, аварій, пожеж тощо;

- перерви в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів- для робіт з підвищеною небезпекою, для решти робіт-понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж проводиться з окремим працівником або групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

5) Цільовий інструктаж з охорони праці проводиться у разі:

- ліквідації аварії або стихійного лиха;

- проведення робіт, на які відповідно до законодавства з питань охорони праці оформлюється наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

4.4.2. Організація та контроль проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів працівників здійснює керівник структурного підрозділу Університету, в якому працює працівник.

4.5. Кодекс законів про працю України.

4.5.1. *Стаття 139.* *Обов'язки працівників.* Працівники зобов'язані працювати чесно і сумлінно, своєчасно і точно виконувати розпорядження роботодавця, додержувати трудової і технологічної дисципліни, вимог нормативних актів про охорону праці, дбайливо ставитися до майна роботодавця, з яким укладено трудовий договір.

4.5.2. *Стаття 46.* Відсторонення працівників від роботи роботодавцем допускається у разі: появи на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння; відмови або ухилення від обов'язкових медичних оглядів, навчання, інструктажу і перевірки знань з охорони праці та протипожежної охорони; в інших випадках, передбачених законодавством.

4.5.3. *Стаття 170.* Роботодавець, який отримав медичний висновок про переведення працівника за станом здоров'я на легшу роботу, зобов'язаний запропонувати працівникові іншу легшу роботу.

4.5.4. *Стаття 40, п.2. ч.1.* У разі відмови працівника перевестися на легшу роботу, трудові відносини можуть бути розірвані з ініціативи роботодавця.

5. Охорона праці певних категорій працівників

5.1. Права жінок.

5.1.1. Забороняється застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці.

5.1.2. Не допускається залучення до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні і направлення у відрядження вагітних жінок і жінок, що мають, дітей віком до трьох років.

5.1.3. Жінки, що мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти років або дітей-інвалідів, не можуть залучатись до надурочних робіт або направлятись у відрядження без їх згоди.

5.1.4. Вагітним жінкам відповідно до медичного висновку знижуються норми виробітку, норми обслуговування або вони переводяться на іншу роботу, яка є легкою і виключає вплив несприятливих виробничих факторів, із збереженням середнього заробітку за попередньою роботою.

5.1.5. На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка і зв'язку з вагітністю та пологами встановленої тривалості.

5.1.6. За бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з виплатою за ці періоди допомоги відповідно до законодавства.

5.2. Права неповнолітніх

5.2.1. Неповнолітні, тобто особи, що не досягли вісімнадцяти років, у трудових правовідносинах прирівнюються у правах до повнолітніх, а в галузі охорони праці, робочого часу, відпусток та деяких інших умов праці користуються пільгами, встановленими чинним законодавством України.

5.2.2. Забороняється застосування праці осіб молодше вісімнадцяти років на важких роботах і на роботах з шкідливими або небезпечними умовами праці.

5.2.3. Забороняється залучати працівників молодше вісімнадцяти років до нічних, надурочних робіт і робіт у вихідні дні.

5.2.4. Заробітна плата працівникам молодше вісімнадцяти років при скороченій тривалості щоденної роботи виплачується в такому ж розмірі, як працівникам відповідних категорій при повній тривалості щоденної роботи.

5.3. Права осіб з інвалідністю.

5.3.1. Для осіб з інвалідністю в Університеті створюються умови праці з урахуванням рекомендацій медико-соціальної експертної комісії та індивідуальних програм реабілітації, застосовуються додаткові заходи безпеки праці які відповідають специфічним особливостям цієї категорії працівників.

5.3.2. У випадках, передбачених законодавством адміністрація Університету організовує навчання, перекваліфікацію і працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до медичних рекомендацій.

5.3.3. Особи з інвалідністю залучаються до надурочних робіт і робіт у нічний час лише за їх згодою та за умови, що не суперечать рекомендаціям медико-соціальної експертної комісії.

6. Колективний договір

Зобов'язання адміністрації Університету з охорони праці:

6.1. Забезпечувати дотримання прав працівників з охорони праці, гарантованих законодавством у тому числі безпечні та нешкідливі умови праці на робочих місцях, безпеку обладнання. Наявність засобів захисту, відповідність санітарно-побутових умов вимогам нормативних актів з охорони праці.

6.2. Організувати розробку і затвердження положень, інструкцій, інших нормативних актів з охорони праці, що діють у межах Університету та відповідають вимогам державних нормативно-правових актів про охорону праці, безкоштовно забезпечувати працівників нормативно-правовими актами з охорони праці.

6.3. Розробляти посадові інструкції з обов'язковим відображенням в них питань охорони праці, безпеки життєдіяльності згідно з вимогами Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти.

6.4. Забезпечувати своєчасну розробку і виконання в повному обсязі комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійним захворюванням, аваріям.

6.5. Забезпечувати страхування працівників Університету у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань і в разі настання нещасного випадку – відшкодуванням відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

6.6. Забезпечувати безумовне виконання законодавчих норм щодо умов та безпеки праці жінок Університету, неповнолітніх та працівників з інвалідністю.

6.7. Направляти осіб, зайнятих на важких роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці, або таких, де є потреба у професійному доборі та осіб віком до 21 року на

обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій.

6.8. Видавати працівникам, зайнятих на важких роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці, спеціальний одяг, взуття.

6.9. Забезпечувати належні умови праці на робочих місцях, безпеку обладнання, наявність засобів захисту, відповідність санітарно-побутових умов вимогам нормативних актів з охорони праці.

6.10. За результатами атестації робочих місць за умовами праці:

– надавати щорічні додаткові відпустки, підвищення посадових окладів за роботу із важкими та шкідливими умовами праці за особливий характер праці.

– забезпечувати працівникам зі важкими та шкідливими умовами праці видачу лікувально-профілактичного харчування, молока або рівноцінних харчових продуктів у спосіб, визначений законодавством.

7. Правила внутрішнього розпорядку

7.1. Правила внутрішнього розпорядку встановлюються відповідно до чинного законодавства та поширюються на всі підрозділи Університету.

7.2. Працівники приймаються на роботу в Університет за трудовим договором. Вони можуть працювати за сумісництвом згідно з чинним законодавством України. Права, обов'язки та відповідальність працівників визначаються посадовими інструкціями, які містять розділ з охорони праці.

7.3. Робочий час в Університеті встановлюється згідно з чинним законодавством і становить:

– для науково-педагогічного персоналу – шестиденний робочий тиждень з тривалістю робочого дня 6 годин, який охоплює навчальну, навчально-методичну та науково дослідну роботу;

– режим роботи дня для науково-педагогічних працівників визначається розкладом занять та графіком індивідуальної роботи із студентами, який затверджується завідувачем кафедри, деканом факультету (директором навчально-наукового інституту).

– для інших працівників університету – п'ятиденний робочий тиждень тривалістю 40 годин на тиждень,

7.4. Для працівників Університету, крім науково-педагогічних працівників, встановлено:

– початок робочого дня – 8:30, закінчення робочого дня – 17:30;

– перерва на відпочинок та харчування – 12:30–13:15;

– у п'ятницю початок робочого дня – 8:30, закінчення робочого дня – 16:15.

7.5. Працівникам Університету надаються щорічні та додаткові відпустки відповідно до чинного законодавства та Колективного договору.

7.6. За зразкове виконання трудових обов'язків сумлінне ставлення до роботи та вагомі досягнення в роботі, до працівників Університету застосовуються такі види заохочень:

- преміювання;
- встановлення надбавок до посадових окладів;
- оголошення Подяки
- нагородження Почесною грамотою;
- присвоєння почесних звань Університету.

7.7. За порушення трудової дисципліни до працівників можуть бути застосовані такі дисциплінарні стягнення:

- догана;
- звільнення.

8. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори

8.1. Залежно від часу та інтенсивності впливу та працівника, виробничі фактори можуть бути небезпечними або шкідливими: при миттєвій дії фактор є небезпечним, при тривалому впливі – шкідливим.

8.2. Основними небезпечними та шкідливими виробничими факторами, які можуть мати вплив на працівників Університету є:

Фізичні фактори – параметри повітря в приміщенні (температура, вологість, швидкість руху повітря), зорове напруження при безперервній роботі з монітором комп'ютера, недостатня освітленість робочого місця, падіння при роботі на висоті, падіння предметів з висоти, підвищена напруга електромережі, різні види випромінювань, вібрація, шум.

Психофізичні фактори – фізичні та нервово-психічні перевантаження, які пов'язані з тяжкою, монотонною працею.

Хімічні фактори – токсичні пил, пара, газ.

Біологічні фактори – вплив мікроорганізмів, бактерій, рослин та тварин.

8.3. З метою запобігання впливу небезпечних та шкідливих виробничих факторів в Університеті проводяться відповідні інструктажі та навчання, розроблюються інструкції з охорони праці..

8.4. Працівники, які виконують роботи в шкідливих та небезпечних умовах праці, забезпечується засобами індивідуального захисту.

9. Основні об'єкти підвищеної безпеки на території Університету

9.1. Об'єктами підвищеною безпеки на території Університету та прилеглій території є вікна навчального корпусу, вікна та балкони гуртожитків, електрощитові, автомобільні шляхи, пішохідні переходи.

10. Порядок розслідування та оформлення нещасних випадків, професійних захворювань та аварій

10.1. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій здійснюються у відповідності до вимог Порядку розслідування та обліку нещасних,

професійних захворювань та аварій на виробництві затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019р. №337.

10.2. У разі виникнення нещасного, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії наказом ректора Університету створюється комісія, яка протягом 5 робочих днів проводить розслідування даної події. За результатом роботи комісії складається акт, який затверджується ректором Університету і надається територіальним органам Держпраці та Пенсійного фонду України. Протягом 2 днів після закінчення роботи комісії ректором Університету видається наказ про притягнення до відповідальності винних осіб та про запровадження заходів по запобіганню аналогічних випадків. Облік даних події здійснюється в Журналі реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві, Журналі реєстрації аварій, Журналі реєстрації професійних захворювань (отруєнь).

10.3. Розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру з працівниками Університету здійснюються у відповідності до вимог Порядку розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001р. №270.

10.4. При виникненні нещасного випадку невиробничого характеру наказом ректора Університету створюється комісія з розслідування, яка протягом 10 календарних днів проводить розслідування даної події. За результатами роботи комісії складається акт, який затверджується ректором Університету. Облік даних подій здійснюється в Журналі реєстрації нещасних випадків невиробничого характеру.

10.5. Переважна більшість травм, отриманих працівниками Університету, є наслідками нещасних випадків невиробничого характеру: падіння з висоти власного зросту на прибудинкових територіях та при пересуванні вулицями міста. Основною причиною їх є власна необережність при русі по слизькій поверхні взимку.

11. Дії працівників у разі нещасного випадку

11.1. Потерпілий або інший працівник, який став свідком нещасного випадку, аварії, гострого професійного захворювання (отруєння) повинні вжити всіх можливих заходів, необхідних для надання допомоги потерпілому та викликати швидку медичну допомогу за тел. – 103, повідомити про подію безпосередньому керівникові робіт (підрозділу) та відділ охорони праці (тел. 527-80-36) та чергового НУБіП України (тел. 527-88-33) і подає службову записку протягом доби у відділ охорони праці.

11.2. Керівник робіт чи інша уповноважена особа зобов'язані:

– терміново організувати надання першої до медичної допомоги потерпілому та забезпечити у разі потреби його направлення до закладу охорони здоров'я;

– негайно повідомити про подію керівника підрозділу;

– відділ охорони праці відділ охорони праці (тел. 527-80-36)

– чергового НУБіП України (тел. 527-88-33);

– зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку на робочому місці, машини, механізми, обладнання, устаткування у такому стані, в якому вони були на момент нещасного

випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків.

12. Основні правила пожежної безпеки

12.1. Забезпечення пожежної безпеки в Університеті здійснюється у відповідності до

Вимог Закону України Про пожежну безпеку та Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 15.08.2016 р. №974. Обов'язки працівників Університету щодо забезпечення пожежної безпеки та експлуатації засобів протипожежного захисту визначаються положеннями, інструкціями та наказами ректора Університету.

12.2. З метою запобігання пожежі забороняється:

- тютюнопаління у невстановлених місцях;
- зберігання, застосування горючих рідин, газів та легкозаймистих матеріалів;
- застосовування з метою опалення нестандартних нагрівальних пристроїв;
- користування несправними електроприладами;
- виконання електрозварювальних та інших видів пожежонебезпечних робіт у будівлях, у разі знаходження у них людей;
- захарашування шляхів евакуації.

12.3. Для оперативного гасіння пожежі використовуються вогнегасники, які знаходяться на кожному поверсі навчального корпусу, на кожному поверсі гуртожитку (у відповідальній особи) та в структурних підрозділах Університету.

12.4. У разі виявлення пожежі або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо) працівник Університету зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном 101. При цьому необхідно назвати місце знаходження об'єкта, вказати кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вжити (за можливості) заходів щодо евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі первинними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей;
- зачинити вікна, кватирки, відключити силову електромережу, електроприлади, вентиляцію, винести у безпечне місце горючі рідини;
- повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового на об'єкті;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби.

12.5. Полум'я необхідно гасити наступними засобами:

- при загорянні рідин, які змішуються з водою – будь-яким вогнегасником, струменем води, піском, сукняним одіялом;

– при загорянні речовин, які не змішуються з водою – вогнегасниками порошковими, вуглекислотними, піском, покривалами;

– для гасіння палаючої електропроводки, електроприладів – спочатку відключити від електромережі, вимкнути з розетки або вимкнути рубильник на електрощиті і гасити порошковим або вуглекислотним вогнегасником;

– при загорянні легкозаймистих речовин – будь-яким вогнегасником, піском, сукняним покривалом;

– для гасіння палаючих дерев'яних частин – будь-якими засоби пожежогасіння.

12.6. Вжити заходів для евакуації та збереження матеріальних цінностей.

12.7. Після прибуття пожежних підрозділів виконувати розпорядження керівника гасіння пожежі.

13. Основні правила електробезпеки

13.1. Під час експлуатації електроустановок *не дозволяється*:

– використовувати кабелі і проводи з пошкодженою ізоляцією або такою ізоляцією, що втратила захисні властивості;

– залишати під напругою електричні проводи і кабелі з неізольованими кінцями;

– переносити ввімкнені прилади обладнання, яке перебуває під напругою;

– залишати без догляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, комп'ютери інше електрообладнання;

– використовувати нестандартні та саморобні подовжувачі;

– користуватись пошкодженими розетками, подовжувачами, вимикачами та іншими електроприладами;

– використовувати електроапаратуру та електроприлади в умовах, що не передбачені заводом-виробником.

13.2. Перед початком роботи з електроустановкою уважно вивчити інструкцію з правил користування електроустановкою, інструкцію з охорони праці при роботі з електроустановкою та дотримуватись вимог цих інструкцій.

13.3. У всіх приміщеннях, які після закінчення робіт замикаються і не контролюються, всі електроустановки (крім холодильників) мають бути вимкнені.

14. Основні правила санітарії та особистої гігієни

14.1. Виробнича санітарія – система організаційних та технічних заходів, які спрямовані на усунення потенційно небезпечних факторів (порушення норм мікроклімату, випромінювання, освітлення, вібрації, забруднення повітря тощо) і запобігання професійних захворювань та отруєнь.

14.2. Організаційні заходи: дотримання вимог охорони праці жінок.

14.3. Технічні заходи: систематичне підтримання чистоти у приміщеннях та на робочих місцях, влаштування системи вентиляції та кондиціонування повітря робочих місць, забезпечення захисту працівників від шуму, вібрації, випромінювання відповідно до оптимальних параметрів мікроклімату.

14.4. Робочі місця працівників, навчальні аудиторії, коридори, східці мають достатнє природне та штучне освітлення.

14.5. З метою видалення надмірного тепла, а також видалення шкідливого забруднення повітря газами, вологою, випарами, пилом застосовується природна (аерація) та штучна (механічна) вентиляція повітря.

14.6. Для забезпечення санітарно-побутових зручностей працівників в Університеті обладнані:

- гардероб, шафи, вішалки для зберігання одягу;
- їдальні для споживання їжі;
- умивальники для миття рук;
- туалети для справляння природних потреб.

14.7. Гігієна праці – наука що вивчає вплив виробничого процесу та навколишнього середовища на організм працівника з метою розробки санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, які спрямовані на створення найбільш сприятливих умов праці, забезпечення здоров'я та високого рівня працездатності людини.

14.8. Всі працівники Університету повинні дотримуватись правил особистої гігієни:

- працювати в охайному одязі та зручному взутті;
- постійно дотримуватись чистоти рук;
- зберігати верхній одяг і особисті речі в спеціально наданих шафах, приміщеннях або місцях;
- споживати їжу у визначених місцях, які відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.

14.9. Правила особистої гігієни при гострих респіраторних вірусних захворюваннях. *Вберегтися* від гострих респіраторних вірусних захворювань можливо дотримуючись заходів обережності та правил особистої гігієни:

- не торкатись очей, носа, рота брудними руками;
- використовувати медичну маску для прикриття роту та носу і окуляри для захисту очей;
- закривати ніс та рот при чханні серветкою, яку потім варто обов'язково викинути;
- не контактувати з особами, у яких наявні симптоми застуди чи інших захворювань верхніх дихальних шляхів, триматись від них на відстані 1,5-2 м;
- на певний час відмовитись від рукоштовань і вітальних поцілунків;
- не подорожувати до епіцентрів захворювання;

- уникати контактів з хворими тваринами;
- не вживати сиру або без належної термічної обробки їжу тваринного походження.

Якщо у працівника після прибуття на роботу або протягом дня виявляються симптоми гострого респіраторного захворювання (температури тіла вище 37 °С, кашель тощо), такий працівник повинен негайно припинити роботу, повідомити свого керівника та йти додому.

Вдома повідомити сімейного лікаря про свій стан і виконувати його рекомендації.

У разі виявлення COVID-19 у працівника або члена його сім'ї працівник зобов'язаний повідомити про це роботодавця з метою попередження поширення хвороби.

Якщо працівник контактував з особами, у яких було виявлено COVID-19, він повинен повідомити свого безпосереднього керівника, залишитися вдома в самоізоляції, повідомити сімейного лікаря і виконувати його рекомендації щодо дій у самоізоляції. Рішення про припинення самоізоляції приймається в кожному випадку окремо, після консультації з медичними працівниками відповідно до правил встановлених місцевими органами охорони здоров'я.

15. Порядок дій у разі отримання сигналу «Повітряна тривога»

15.1. Загальні положення:

Сигнал «Повітряна тривога» подається включенням сирен (гудків) з метою попереджається населення про небезпеку ураження противником.

Тривалість звучання сигналу «Повітряна тривога» становить від двох до п'яти хвилин.

При сигналі «Повітряна тривога» об'єкти припиняють роботу, у навчальних закладах припиняються заняття і всі прямують в захисні споруди цивільного захисту.

Здобувачі освіти повинні:

- бути ознайомлені з місцем розташування захисних споруд (укриття), а також «Порядком дій у разі отримання сигналу «Повітряна тривога»;
- пройти інструктаж (вступний, первинний) з питань охорони праці в Університеті з підписом в Журналі реєстрації інструктажів здобувачів вищої освіти з питань безпеки життєдіяльності.

Під час евакуації до укриття здобувачів освіти має супроводжувати відповідальна особа з числа працівників Університету (викладач, керівник підрозділу).

15.2. Порядок дій при отриманні сигналу «Повітряна тривога» в навчальних корпусах:

Викладач (керівник підрозділу) повинен:

- сповістити учасників освітнього процесу (студентів, працівників Університету) про загрозу та припинити навчальне заняття (роботу);
- організувати переміщення студентів (працівників Університету) в укриття згідно з планом укриття, затвердженого ректором;
- вимкнути світло, електричні прилади та обладнання в приміщенні;
- скоординувати переміщення учасників освітнього процесу до укриття.

Всі повинні взяти засоби індивідуального захисту, документи та особисті речі.

Учасники освітнього процесу (студенти, працівники Університету), які знаходяться на подвір'ї Університету, в коридорах, під час сигналу «Повітряна тривога», повинні самостійно рухатися до найближчого укриття.

В укритті викладач (керівник підрозділу), повинен допомогти учасникам освітнього процесу швидко та спокійно зайняти місця.

Під час переміщення до укриття необхідно враховувати наявність осіб з обмеженими фізичними можливостями. У випадку присутності студентів з обмеженими фізичними можливостями – попередньо проводити з ними навчання та бесіди, передбачити швидке та спокійне їх переміщення.

Під час перебування в укритті відповідальні особи здійснюють необхідну підтримку усіх учасників освітнього процесу та контроль за порядком.

Після оголошення сигналу про «Відбій повітряної тривоги»:

- викладач (керівник підрозділу) забезпечують вихід з укриття усіх учасників освітнього процесу;
- відновлюється навчальний процес (робота).

Після закінчення тривоги та оповіщення про відбій, викладачі та відповідальні особи стежать за тим, щоб вихід всіх учасників освітнього процесу з укриття проводився колонами або групами.

15.3. Порядок дій при отриманні сигналу «Повітряна тривога» в гуртожитках:

Мешканцям гуртожитку після сигналу «Тривога»:

- вимкнути електроенергію, перекрити воду та закрити двері на замок;
- швидко вийти з кімнати, взявши з собою тривожну валізу;
- швидко прямувати в укриття;
- зберігати спокій і дотримуватись порядку.

Під час евакуації завідувач гуртожитку або черговий гуртожитку знаходиться біля вхідних дверей, спрямовує потоки людей, не допускаючи скупчення.

Студенти, які перебувають за межами своєї кімнати під час сигналу повинні негайно прямувати в укриття.

Прибувши в укриття, зайняти місце і залишити укриття лише після оголошення сигналу про «Відбій повітряної тривоги».

16. Перша домедична допомога

16.1. Перед наданням першої домедичної допомоги потрібно оцінити загальний стан потерпілого та визначити характер пошкодження.

16.2. *Рани*. Ознаки: кровотеча, біль. Допомога: змащення країв рани розчином йоду, накладання пов'язки. Забороняється: промивати рану, витягувати чужорідні тіла, заливати рану розчином йоду.

16.3. *Кровотеча*. Ознаки артеріальної кровотечі: кров насиченого червоного кольору, пульсуюча. Допомога: накладання джгута чи закрутки, притискання пальцем артерії до потрібних кісток. Максимальне згинання кінцівки, накладання стерильної пов'язки. Джгут чи накрутку накладають поверх одягу чи підкладної тканини не більш ніж 1,5 години зимою та 2 години влітку. Час та дату накладання зазначають в записці, яку підкладають під джгут. Якщо джгут чи закрутку накладають на більш тривалий час, то через 1-2 години кінцівку звільняють 5-10 хвилин. На цей час артерію прижимають пальцем.

Ознаки венозної кровотечі: кров темно-червона, тече рівномірним струмом. Допомога: накладання давлучої пов'язки, у випадку необхідності – джгута.

Ознаки капілярної кровотечі: кров стікає по краплям, сльозиться.

Допомога: накладання пов'язки на рану.

16.4. *Забій*. Ознаки: припухлість, синець, біль, порушення функції. Допомога: накладання тугої давлучої пов'язки, покій, холод, створення умов нерухомості та розташування у підвищеному положенні.

16.5. *Переломи*. Ознаки: біль, порушення функції, ненормальна рухливість у пошкодженому місці, шум від тертя кісткових обломків під час руху.

16.6. *Черепно-мозкова травма*. Ознаки струсу мозку: короткочасна втрата свідомості, головний біль, головокружіння, блювання, загальна слабкість. Допомога: спокій у положенні лежачі на спині, у випадку блювання- на боці. При зупинці дихання та серцебиття – зовнішній масаж серця, штучна вентиляція легень.

16.7. *Зупинка дихання*. Ознаки: відсутність самостійних дихальних рухів, блідість чи синюшність шкіри, втрата свідомості. Потерпілого кладуть на тверду поверхню, під плечі підкладають валик з одягу, закидають голову, відновлюють здатність вільного проходження дихальних шляхів, затискають потерпілому ніс та вдувають у рот повітря з частотою 18-20 раз за хвилину.

16.8. *Зупинка серцевої діяльності*. Ознаки: відсутність пульсу, звуку серцебиття, розширені зіниці. Допомога: проведення закритого масажу серця. Потерпілого кладуть спиною на тверду поверхню. Рятівник стає на коліна, кладе долоню на нижню половину грудини потерпілого, долоню іншої руки накладає поверх першої та енергійними поштовхами

ритмічно вдавлює грудну клітину на 4-5 см. Частота поштовху – 60-70 за хвилину. Вдування повітря та масаж серця чергують (1 вдування – 4-5 поштовхів). Допомогу слід надавати до ознак самостійного дихання та серцевої діяльності.

16.9. *Ураження електричним струмом.* Ознаки: непритомність, порушення дихання та серцебиття, опіки. Допомога: прийняти заходи до припинення дії електроструму на потерпілого шляхом вимкнення електроструму рубильником чи вимикачем, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом, вивільнення потерпілого від джерела струму. У разі непритомності потерпілого з ознаками дихання, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити приплив свіжого повітря. У разі слабого дихання або його відсутності, слабого пульсу або його відсутності, відсутності звуку серцебиття потерпілому терміново роблять штучне дихання та закритий масаж серця.

16.10. *Транспортування потерпілих до медичного закладу.* Після надання першої домедичної допомоги, надається кваліфікована медична допомога медпрацівником Університету (або швидкої допомоги) з подальшим лікуванням у медичному закладі.

Транспортування потерпілого у медичний заклад здійснюється наявним автотранспортом або каретою швидкої медичної допомоги за викликом (тел. 103).

РОЗРОБНИК:

Начальник відділу охорони праці



Світлана ШАПОВАЛ

УЗГОДЖЕНО:

Проректор з навчально-науково-виробничих
питань та адміністративно-господарської діяльності



Валерій ІЩЕНКО